Наталія Жывалкоўская мае вялікі вопыт і стаж працы ў сферы культуры, з 2006 года працуе ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі загадчыкам сектара аддзела культурна-відовішчнай дзейнасці.

З'яўляецца сцэнарыстам, рэжысёрам-пастаноўшчыкам большай часткі мерапрыемстваў і новых праектаў НББ, а таксама творчых выступленняў супрацоўнікаў бібліятэкі.

Прапануем вашай увазе новую рубрыку «Наш сцэнарый», у якой будуць размешчаны яе аўтарскія сцэнарыі розных тэматычных мерапрыемстваў. Раім вам карыстацца імі як наборам ідэй, тэкставых «падводак» і каментарыяў, карысных для правядзення мерапрыемстваў падобнай тэматыкі. Форма і змест сцэнарыя могуць вар'іравацца ў залежнасці ад рэальных магчымасцей установы і патрабаванняў часу.

Наталія Жывалкоўская

Загадчык сектара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі

СЦЭНАРЫЙ ЛІТАРАТУРНА-МУЗЫЧНАГА САЛОНА, ПРЫСВЕЧАНАГА 220-ГОДДЗЮ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ АДАМА МІЦКЕВІЧА, «БАЛЬ НАВАГРУДСКАГА ПЕСНЯРА»

Мерапрыемства разлічана на вучняў старэйшых класаў сярэдніх навучальных устаноў, студэнтаў каледжаў, ліцэяў, універсітэтаў, дарослую аўдыторыю. Да яго падрыхтоўкі далучаюцца ўдзельнікі тэатральнага калектыву, выхаванцы студый выяўленчага мастацтва, якія ў касцюмах дадзенай эпохі ствараюць атмасферу салонаў XIX ст. – згодна са сцэнарна-рэжысёрскім ходам нязмушана гутараць, малююць у альбомах, чытаюць вершы, падтрымліваюць выканаўцаў музычных твораў.

За месяц да мерапрыемства аб'яўляецца конкурс літаратурных твораў (вершаў, прозы, эсэ і г. д.) «Маю край, радзіму дум маіх...», прысвечаных Адаму Міцкевічу, распрацоўваецца палажэнне конкурсу. Аргкамітэт, члены журы прысуджаюць месцы, загадзя рыхтуюць дыпломы пераможцаў, адбіраюць работы да ўдзелу ў выстаўцы.

Афармленне пляцоўкі: на сцелажах размешчана тэматычная кніжная экспазіцыя, увазе гледачоў прадстаўлены лепшыя творчыя працы ўдзельнікаў конкурсу, работы выяўленчага мастацтва – ілюстрацыі да яго твораў. Афармлена фотавыстаўка (па магчымасці). Для дэманстрацыі тэматычнай прэзентацыі і відэафільма выкарыстоўваецца плазменная панэль або відэа-праектар.

Дэкарацыі, прадметы мэблі і інтэр'ера, афармленыя ў стылі XIX ст., правільнае дадатковае асвятленне ствараюць акцэнты на асобных зонах пляцоўкі, служаць афармленнем, дадаюць агульную відовішчнасць.

Да пачатку мерапрыемства гучыць фартэпіянная музыка XIX ст. Госці збіраюцца ў зале. Іх вітаюць касцюміраваныя персанажы.

Гучыць паланэз. Удзельнікі тэатральнага калектыву ўрачыста распачынаюць сустрэчу цырыманіяльным танцам. Выканаўцы размяшчаюцца ў зале, змяняецца фанаграма.

Гучыць голас у запісе:

Паэты нараджаюцца ў карчме,
Каб іх пасьля
Аплаквалі саборы.

Выгнаньніку
Ня ў сьпіну вецер дзьме, –
Ён носіць край абражаны
З сабою.

Маўчы, ўсыпальня каралёў...
Вякі
Прыціхлі
Над геральдыкай нямою.

Спытае нехта:
– Быў кароль які,
Калі пісаў паэт:
«Ojczyzno moja...»?

(Р. Барадулін)

На пляцоўцы з'яўляецца вядучая ў касцюме XIX ст.

ВЯДУЧАЯ:

Мы вітаем Вас, паважаныя госці, у літаратурна-музычным салоне – традыцыйным інтэлектуальным месцы сустрэч аўтараў, мастакоў, артыстаў і проста нераўнадушных творчых людзей, месцы, дзе яны знаходзілі для сябе цікавасць і душэўны спачын.

Сёння нас сабрала ў гэтай зале значная падзея ў духоўным жыцці славянскага сусвету: мы святкуем 220-годдзе з дня нараджэння Адама Міцкевіча – вялікага паэта беларускага паходжання, публіцыста, асветніка, творчасць якога блізкая і зразумелая людзям усіх краін.

Давайце паразважаем... Як нараджаецца асоба сусветнага маштабу? Што ўплывае на развіццё асабістых якасцей? Незвычайны дар – талент? Бясспрэчна. Але для яго раскрыцця неабходны адпаведныя ўмовы: традыцыі продкаў, сямейныя адносіны, добрая адукацыя і тыя людзі, хто побач... Род, чые карані ўмацоўваліся кожным пакаленнем і, безумоўна, духоўная мудрасць. А таксама прыгажэйшая зямля, якая нараджае такія шчодрыя таленты. І які гэта вялікі гонар – быць чалавекам сваёй зямлі і асобай сусветнай вядомасці і славы!..

Сённяшняя сустрэча – зварот да мудрасці, высокай духоўнасці і запаветаў славутага земляка, патрыёта сваей Радзімы, чалавека з вельмі чулай душой – ***Адама Міцкевіча!***

Каб пачаць наша мерапрыемства, я запрашаю да мікрафона ....*(афіцыйную асобу)*.

Выступленне афіцыйнай асобы.

Гучыць фонавая музыка.

ВЯДУЧАЯ:

У маскоўскі і пецярбургскі перыяды Адам Міцкевіч часта наведваў літаратурныя салоны вышэйшага свету, дзе набыў славу незвычайнага імправізатара. Аднойчы ў салоне Зінаіды Валконскай, дзе збіраліся дзеячы расійскай літаратуры і культуры, Міцкевіч прадэкламаваў толькі што складзеную ім эпіграму на французскай мове. Пушкін раптам ускочыў з месца, абняў Міцкевіча і ўсклікнуў: «Какой гений! Какой священный огонь! Что я рядом с ним?»

А вось успаміны самой княгіні Валконскай: «... Нехта назваў чужую краіну, чужую для нас, святую для яго. Там маці ацёрла ягоную першую слязу, там упершыню сэрца яго знайшло каханне, там паданні абуджалі яго геній, там думка і Радзіма зрабілі яго паэтам!.. Бард нязведаных прастораў узносіць магутную песню. Фразы яго кароткія, палкія, энергічныя, здаецца, Бацькаўшчына ўслухоўваецца ў гэтыя словы, ганарыцца сваім талентам, бо яна сама ўсюды і заўсёды той горан, які яго азарае і сагравае...»[1]

Вось так у паэзіі Адама Міцкевіча ва ўсёй велічы паўставала наша мінулае, багацце нашых традыцый і абрадаў, чароўная прырода родных мясцін... Расказваючы пра сваю Літву-Беларусь, вялікі паэт адрасаваў свае творы людзям і чакаў ад іх спагады і разумення...

Больш чым на 30 моў свету перакладзены яго творы. Сярод вядомых імён перакладчыкаў на беларускую мову – імя нашага сучасніка, пісьменніка, этнографа Кастуся Цвіркі. Мы запрашаем паслухаць пераклад твора Адама Міцкевіча «..................» у выкананні ....

Дэкламуюцца вершаваныя творы А. Міцкевіча

ВЯДУЧАЯ:

Вашы апладысменты!

[1] *http://bk.knihi.com/filamaty/filamaty1.html*

Згадзіцеся, час дазваляе па-новаму зірнуць на мінулае, ацаніць яго, параўнаць з сучаснымі падзеямі, адкрыць штосьці, раней не заўважанае. Упэўнена, вы пераканаецеся ў гэтым пасля прагляду ўрыўка з дакументальнай відэастужкі «………………..». Калі ласка, увага на экран.

Дэманструецца ўрывак з фільма на 5–6 хвілін.

Прапанаваныя для паказу фільмы (можна знайсці ў сетцы Інтэрнэт):

1. Фільм «Адам Мицкевич. Неугодный поэт» з цыкла «Обратный отсчет» (тэлеканал АНТ). Рэжысёр Людміла Клінцова, аўтар сцэнарыя Таццяна Сухоцкая.

2. Дакументальны фільм Алеся Гізуна і Аляксандра Трыпуцька «Сакральный топос Адама Мицкевича».

3. «Адам Мицкевич – странник свободы» / Adam Mickiewicz. Гении и злодеи. Праект Льва Нікалаева. (2013).

4. Цыкл дакументальных фільмаў аўтарскага тэлепраекта Алега Лукашэвіча «Эпоха», прысвечаны класіку сусветнай паэзіі Адаму Міцкевічу (2008).

Гучыць фонавая музыка.

ВЯДУЧАЯ:
Мы зноў вяртаемся ў XIX стагоддзе – яркі перыяд у гісторыі славеснасці, выяўленчага мастацтва, а таксама музыкі. Салон – вельмі тонкая форма грамадскага жыцця таго часу – злучаў сур'ёзныя, глыбокія інтарэсы наведвальнікаў з творчай імправізацыяй, а іх публічную дзейнасць – з утульнай хатняй абстаноўкай.

У нашым салоне вас чакае сустрэча з чароўнымі таленавітымі дзяўчатамі і, з іх стаўленнем на каштоўнае мінулае. Як сімвал любові і ўдзячнасці вялікаму паэту Адаму Міцкевічу, для вас прагучыць *(назваць твор)*.

Студэнты творчай навучальнай установы выконваюць урывак з оперы, раманс або інструментальны музычны твор.

ВЯДУЧАЯ:
Вашы апладысменты маладым таленавітым выканаўцам!

Безумоўна, гэта прыемна, калі чалавек імкнецца да рэалізацыі сваіх духоўных патрэб і творчых здольнасцей. І калі гэта здзяйсняецца, свет расквечваецца новымі яркімі фарбамі, так, як гэта атрымліваецца сёння на нашай сустрэчы.

Яна сабрала шмат цікавых творчых асоб – прафесіяналаў сваёй справы, для якіх постаць Адама Міцкевіча і яго літаратурная спадчына маюць немалаважнае значэнне.

Аднаго з іх я з задавальненнем запрашаю да мікрафона. Калі ласка, ……………

Выступленне паважанага госця. Да выступлення можа быць запрошаны настаўнік літаратуры, філолаг, супрацоўнік музея, літаратуразнаўца, даследчык творчасці паэта.

ВЯДУЧАЯ: Дзякуем, *(імя выступоўцы)*
Мы працягваем размову пра паэта і яго творчасць. Адам Міцкевіч быў, безумоўна, выдатнай, незвычайнай асобай, але перш за ўсё зямным чалавекам. Ужо раннія яго вершы здзіўляюць багаццем унутранага свету і праўдзівасцю чалавечых пачуццяў. Любоўная лірыка, прысвечаная Марылі Верашчака, пранікнёныя песні і апісанні прыроды, дасціпныя жарты і імправізацыі. Ступень за ступенню Міцкевіч паднімаўся ўсё вышэй у сваёй творчасці.

У 1834 г., жывучы ў Парыжы, ён завяршыў працу над самым значным сваім творам – паэмай-эпапеяй «Пан Тадэвуш», якая стала сапраўдным гімнам хараству роднай зямлі, неўміручай песняй светламу няздзейсненаму каханню.

А якія незвычайныя і яркія яго «Крымскія санеты»! Польскі літаратуразнаўца і гісторык граф Тарноўскі з гэтай нагоды пісаў: «...Для мэтаў Міцкевіча санет даваў форму, якая найбольш падыходзіць. Лірычны і кароткі верш дазваляў паэту прадставіць сам прадмет толькі беглымі рысамі, адной лініяй, толькі даць адчуць уражанне ад яго...». Менавіта ў гэтым сутнасць асаблівасцей санетаў Міцкевіча.

Паважаныя сябры, вам прапануецца адчуць уражанне ад санета ў выкананні ………………..

Выкананне санета

ВЯДУЧАЯ:
Згадзіцеся, усе мы прыходзім у гэты свет са сваім прызначэннем. Самае галоўнае – зразумець, для чаго ты жывеш, і прайсці па жыццёвым шляху, пакінуўшы на ім частку сваёй душы. А што можа пакінуць чалавек натхнёны і таленавіты? Першым-наперш – творчасць, якая робіць наш свет лепшым, больш чыстым і мудрэйшым.

Я спадзяюся, з гэтым згодны ўсе прысутныя, а асабліва – аматары творчасці Адама Міцкевіча, удзельнікі літаратурнага конкурсу «Маю край, радзіму дум маіх…». Сёння мы з задавальненнем падводзім яго вынікі і запрашаем да мікрафона старшыню журы конкурса ………..

Наш сцэнарый

Уручэнне ўзнагарод пераможцам. Знаёмства з лепшым літаратурным творам.

Гучыць фонавая музыка.

ВЯДУЧАЯ:

Наш свет заўсёды змяняецца... Сыходзяць эпохі, вялікія цывілізацыі адыходзяць у нябыт. Але ў чалавецтва ёсць абарона ад духоўнага вымірання – гэта вечныя ісціны, якія завешчаны нам Богам і продкамі. Яны вучаць нас дабру, чалавекалюбству і міласэрнасці. Паважаныя сябры, помніце аб іх, адчувайце свае карані – і гэта, безумоўна, умацуе нашу будучыню.

І няхай кожнаму з вас добрай парадай стануць словы вялікага Адама Міцкевіча:

Хай радасць з вачэй нашых блісне
І ўвенчыцца лаўрамі голаў!
Далонь даланю моцна сцісне!
Зноў разам мы! Наша тут кола!

Прысягу сяброўскую помні,
Няхай кожны дзень і імгненне
Табе свецяць словы, як промні:
Айчына, навукі, сумленне!

Наша сустрэча ў музычна-літаратурным салоне падыходзіць да свайго завяршэння. Я развітваюся з вамі і запрашаю нашых дам і кавалераў на гэту імправізаваную танцавальную пляцоўку.

А пасля танца пазнаёмцеся, калі ласка, з тэматычнай экспазіцыяй у межах сённяшняй сустрэчы. Усяго найлепшага!

Удзельнікамі мерапрыемства выконваецца фінальны танец (вальс, мазурка) або праводзіцца майстар клас па танцах XIX ст.

P. S. Мерапрыемства можа ўключаць таксама блок «Хвала возлюбленной, открывшей мне творца!», прысвечаны каханню і жанчынам у жыцці А. Міцкевіча.

Цікавыя звесткі аб жыцці і творчасці паэта змяшчае кніга «Мицкевич» Мечыслава Яструна з серыі «ЖЗЛ».

Summary

Presented a plan of holding for the literary and musical salon.